

Przyczyny wybuchu I wojny światowej

Punkt widzenia Wielkiej Brytanii

W jaki sposób wybuch I wojny światowej jest omawiany w Wielkiej Brytanii: w podręcznikach, czasopismach historycznych i gazetach.

Uczniowie w Wielkiej Brytanii czasami omawiają ten temat w różnym wieku. Pierwsza wojna światowa to temat obowiązkowy w podstawie programowej z historii, a więc wszyscy uczniowie mają z nim do czynienia w wieku 13 lub 14 lat. Na tym poziomie niewiele uwagi poświęca się wybuchowi wojny, koncentrując się raczej na jej przebiegu na froncie zachodnim.

Na poziomie egzaminu GCSE (15/16 lat), uczniowie, którzy wybrali kontynuację nauki historii, szerzej omawiają temat wybuchu wojny i zwykle skupiają się na kryzysie prowadzącym do wojny 1905-14, oraz przyczynach napięcia (wyścig zbrojeń, rywalizacja kolonialna, system sojuszniczy itd.) Program dla uczniów przygotowujących się do egzaminu A level z historii (16-18 lat) zawiera temat I wojny światowej. Od uczniów oczekuje się większej wiedzy na temat sytuacji przed wybuchem wojny, różnych opinii historyków na temat krajów odpowiedzialnych za jej wybuch, przyczyn wybuchu wojny w 1914 r. właśnie wtedy oraz zakresu, w jakim sytuacja na Bałkanach do niej doprowadziła, a także innych spornych kwestii z tym związanych.

Nadchodząca setna rocznica wybuchu I wojny światowej sprawiła, że w czasopismach i gazetach pojawiło się bardzo dużo artykułów na temat przyczyn i wybuchu wojny, wiele z nich napisanych przez wybitnych historyków brytyjskich. Przedstawiono wiele różnych opinii, zwłaszcza dotyczących tego, czy Wielka Brytania powinna była wziąć udział w wojnie czy nie. Niall Ferguson jest dość krytyczny, jeśli chodzi o rolę Wielkiej Brytanii w doprowadzeniu do wybuchu wojny, natomiast kilku innych historyków (np. Gary Sheffield) twierdzi, że musieliśmy zaangażować się w wojnę lub zaakceptować hegemonię Niemiec w Europie. W związku z tym interesujące jest porównanie stanowiska brytyjskich i niemieckich historyków w tej debacie – patrz poniżej.

Jedną z kluczowych wartości projektu dla osób uczących się jest świadomość, że historycy, dziennikarze i politycy nie zgadzają się w wielu kwestiach dotyczących przeszłości, ale jest wiele sposobów, aby ustalić, które wersje przeszłości są najbardziej wiarygodne i autorytatywne.